

RDEČI PRAPOR

Izhaja v Ljubljani vsak dan opoldan.

Naročnina za avstro-ogrsko kraje mesečno 2 K, za Nemčijo 2-25 K, za Ameriko 2-75 K.

Posamezna številka 10 v.

Reklamacije so poštnine proste. Nefraakirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Inserati. Tristopna petil-vrstica 26 vin. za enkrat, 20 vin. za dvakrat; večkrat po dogovoru.

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

47. štev.

V Ljubljani, v sredo, dne 15. maja 1907.

Leto X.

NASLOVA: Za dopise, rokopise za list: Uredništvo »Rdečega Prapora«, Ljubljana. — Za denarne pošiljave, naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo »Rdečega Prapora«, Ljubljana, Frančiškanske ulice štev. 8/1.

Žurnalistika.

V nad vse neprijetni luči se je pokazalo slovensko časopisje v sedanjem volilnem boju. Prekipajočo strast se lahko razume v časih borbe; ali najognjevitější temperament ne more opravičiti listega nizkega, surovega tona, ki je zavladal v slovenskih listih. Lahko pojмимо, da se zaleti v hipu razburjenja tudi časnikarjevo pero; ali sistematični apel na najnižkotnejše čute čitateljstva, zavedno tekmovalstvo v prostaskem zmerjanju, večno, brezvestno zavijanje, podlikanje neresnice in trdovratno ponavljanje zavržene laži izhaja le iz slabega namena in iz prvotne surovosti, ne pa iz prevelikega navdušenja za stvar, katero se zastopa.

Vse, kar smo našli, je pa bilo na dnevnem redu v slovenskem časopisju in le malo je bilo častnih izjem. Tako n. pr. lahko priznamo celjski »Domovini«, ki gotovo ne more biti na sumu, da bi bila v zvezi s socialno demokracijo, ali da ne bi ravnala z njo kakor z nasprotnico, da je bil njen ton olikan in dostojen, čeravno je izvrševala tudi ona svojo žurnalistično nalogo sredi razpenjenega boja.

Ali prav malo je bilo takih izjem; pač pa je bil časnikarski boj v vseh slovenskih krajih tak, da je moral odbijati čitatelja boljsega okusa in finejših živcev. Rekord pa je nedvomno dosegel list, ki se rad imenuje glasilo slovenske inteligence: »Slovenski Narod«, ki je prekosil celo »Edinost«, »Narodni list«, »Posavsko stražo« in »Südösterreichische Stimmen«.

Te prikazni v našem javnem življenju se ne more enostavno prezreti, kajti prenevarna je za narod. Mogoče, da dosežejo stranke s takim časopisjem včasih kak trenoten uspeh. Kdor spekulira na nizke instinkte človeštva, njemu se dandanes

še dobro godi. Ibsenova »kompaktna večina« ima tako hrano še rada kakor alkohol. Ali škodo, ki jo prizadene metoda surovosti narodu sploh, je kaj težko preceniti, ker je preogromna. Časopisje je v javnosti faktor, ki lahko vstvari neizmerno mnogo dobrega, pa tudi lahko prizadene brezmejno gorje. Na to pa ne mislijo žurnalisti, ki se pehajo samo za senzacijami in ki se v boju drže pravila, da posvečuje namen vsa sredstva.

Kdor smatra časopisje za kramarijo, v kateri se prodaja »javno mnenje«, kakor drugje kisl zelje ali steklene diamante, gleda seveda na to, kakšno blago ljudje radi kupujejo. Če ugaja zabavljanje, zabavlja; ako se prodaja psovanje, psujejo. Trg določa kvaliteto.

Ali pravi poklic časopisja je pač drugačen. Poleg naloge, da poroča o dnevi zgodovini in da širi pot gotovim načelom, ima vzgojevalno zadačo. Žurnalistika ima izvrševati kos ljudske pedagogije. Nima torej dajati čitateljem skratka, kar jim diši, temveč kar je potrebno.

Kakor je napačna vzgoja bolj škodljiva kot nobena vzgoja, tako je tudi surovo časopisje nevarnejše kot nikakršno. Ako je dandanes naše javno življenje demoralizirano, ima dober del dvomljive zasluge za ta žalostni pojav slovensko časopisje. In za ozdravljenje naših javnih razmer je nujno potrebno, da se to izpremeni. Pomoč pa more priti le od ljudstva. Proti sistematičnemu pačenju okusa in proti surovosti je treba obuditi odpor in organizirati boj.

To je izpoznanje, za katero moramo biti hvaležni sedanjemu volilnemu boju. Kdor je v njem izpoznal, da se naše ljudstvo poživinja in strupi, naj mora pomagati v boju proti infamiji v žurnalistiki, v boju proti časopisju, ki išče samo bestijo v človeku in strupi narod — v imenu »naroda«.

Neizprosni boj tej žurnalistiki! Najodločnejši boj proti generalissimu podlega časnikarstva, revolverskemu »Slovenskemu Narodu«!

Politični odsevi.

Novi državni zbor. Novoizvoljeni poslanci bodo takoj po izvolitvi organizovali se v klube in ministrski predsednik stopi v kratkem z zastopniki klubov v dogovore glede delavnega programa v bodočem državnozbornem zasedanju. — Po poročilih z Dunaja utegne predsedniško mesto v novi zbornici odpasti na nemškega klerikalca Ebenhocha, dočim bi Čehi, Poljaki in Nemci prejeli po enega podpredsednika. V to svrhu namerava vlada v svoji predlogi glede premembe poslovnika vstaviti tudi mesto tretjega podpredsednika. — Po končanih volitvah, še preden se snide drž. zbor k zasedanju, namerava cesar imenovati iz vrst parlamentarcev in trgovskih ter obrtnih krogov večje število članov v gosposko zbornico.

Volilna reforma na Švedskem. Spodnja zbornica je s 144 proti 105 glasovi sprejela vladni načrt volilne reforme z dostavki, ki se tikajo dijel članov prve zbornice in znižanja cenzusa za volilno pravico v prvo zbornico od 4000 na 2000 kron letnih dohodkov.

Francoska zbornica. Od torka se vodi v francoski zbornici debata, ki bode odločila o osodi Clemenceaujevega kabineta. V ospredju stoji vprašanje sindikalne pravice državnega uradništva. Clemenceau se je postavil v najostrejšo nasprotje s socialisti, je uporabil vsa sredstva, da prepriča drž. uradništvo pristop k socialistični federaciji. Sodrug Jaurès je razlagal v svojem velikem govoru smotre delavne federacije, katera nima z antimilitaristično propagando nič opraviti. Francoski proletarijat bi prvi vstal za obrano domovine, čim bi se pojavila nevarnost od zunaj. V združitvi delavstva in uradništva v delavni zvezi leži pomembno dejstvo narodnega življenja. Ostro je nastopil Jaurès proti Clemenceaujevi politiki, ki jo je nazval nemoralno; izrazil je nato, da socialisti Briand in Viviani ne bodeta sodelovala pri nadaljevanju take politike.

Kongres ruske reakcije. Na kongresu resničnih ruskih ljudi so razpravljali o uvedbi diktature in razpustu dume. Z ogromno večino je kongres označil razpust dume za neobhoden in sprejela se je tudi nujnost volilne reforme. Pravica, poljubno preminjati volilni red, naj se uvrsti kot prerogativa krone v državne osnovne zakone.

PODLISTEK.

DRAGOTIN BLAŽ:

Pod večer.

Zaropotalo je po stopnicah, neusmiljena svojat se je smejala in nekdo je s krohoto zaloputnil vrata. Daniel Himel je pobiral svoje stare kosti po kameniti veži, izvlekel iz žepa velik rdeč robec in si jel otirati kri z obraza.

Kaj zato, ako ga boli križ, kakor bi mu kdo lomil kosti in ima prebito glavo ter mu curlja kri preko obraza! Odpustil bi neusmiljenim ljudem, kajti rane se bodo zacelile same in vse bi bilo pozabljeno, ali skatja, skatlja! — ta leži tam v kotu prazna.

Med padcem se mu je snel jermen, skatlja je padla na tla in z njo vsa njegova trgovina: mala ogledalca, glavniki, razne pomade, nožički, pipci, naprstniki, več vrst svetlih bucik, broše in dragoceni prstani — vse se je izsulo po kameniti veži. Daniela je zbolelo srce, sklonil se je, pobral skatljo in začel počasi zbirati raztresene reči.

Se vedno so ga bolele kosti in se vedno mu je curljala kri po nagubanem licu preko sive brade ter kapala počasi na kamenita tla. Otiral si je z robcem krvave kaplje, se naslonil ob večna vrata in računal škodo, ki so mu jo povzročili hudobni ljudje.

Tedaj pa se je nekdo tiho priplazil zadaj, ga zgrabil za vrat — in Daniel Himel je bil zopet na cesti. Pozabil je na bolečine in na izgubo, ki ga je prej dohitela, pomešal se je med množico in jel kričati: nože, verižice, milo, prtičnike rabite-ee!

Ni mu zastajal glas v grlu in brez strahu je stopal dalje. To je bil namreč »gosposki del grada Zagreba« in tu se je čutil Daniel varnega. Včasih ga je sicer kak zlobnež iz gnječe pahnil proti cestni železnici, da se je voz zamajal in je konj z vprašajočim pogledom obstal, ali večje nesreče ni bilo. Vse drugače pa je bilo v okraju, kjer je stanoval Daniel in kjer so ga poznali vsi delavci, postopači in zanemarjeni otroci. Kadar se je prikazal na ulici s svojo skatljo, tedaj so se dvignili otroci, ki so se igrali kje v blatu, in od ust do ust je šlo: Daniel, Daniel! glejte ga! zopet ima cilinder, ki ga je ukradel našemu gospodu vikarju. — Večji so šli vedno s palicami naprej, manjši pa za njimi, in padalo je po Danielu, dokler se mu ni posrečilo uiti v kako hišo, kjer je bil varen pred razuzdanimi otročaji.

Vse drugače pa je bilo, kadar so ga dobili v roke postopači njegovega okrožja. Ti so ga pretepali, suvali in metali po blatu, končno ga pa še oropali njegove robe, ako mu ni prihitela prej na pomoč — Rebeka.

Rebeka je bila Danielova hči in pred njo so čutili postopači neko spoštovanje. Kadar se je pri-

kazala njena velika postava, njen blede obraz in kadar je pogledala očeta s svojimi globokimi očmi, tedaj so se razkropili neugnani postopači in Rebeka je pomagala očetu iz blata, ga nekoliko osušila s svojim robcem ter ga peljala domov.

Daniel je ljubil svojo hčer kakor svoje življenje. Skrival jo je pred ljudmi s pohotnimi nameni in le redkokdaj je smela v »dolnji grad«, kjer ji je pretila na vsakem oglu nesreča. Kadar je peljala Rebeka očeta prebitega domov, tedaj je starec vedno godrnjal: Zopet bi me bili docela pobili in okradli, da nisi prišla ti, moja ljubica. —

Rebeka ni odgovorila ob takih prilikah nič, vzravnavala se je, uprla oči v daljavo in poslušala vrvenje, ki je prihajalo iz »dolnjega grada«. Včasih jo je to vrvenje močno vabilo ...

Veliko varnejšega se je čutil Daniel v »dolnjem gradu«, kot pa v svojem prebivališču v »gornjem mestu«. Gori je bil v vednem strahu za svoje telo in premoženje, med tem, ko je doli brez strahu ponujal blago ljudem na cesti. Ako je zašel v kako hišo, je letel sicer večkrat proti svoji volji po stopnicah dol, ali zadovoljen je bil, samo da je blago ostalo nepokvarjeno.

Danes pa je bil Daniel posebno nesrečen. Na ulici je brez uspeha iskal odjemalcev, in zato se je napotil po hišah, ali tu so ga po vrsti metali po stopnicah.

Dopisi.

Gorica. Nova kmetska stranka na Goriskem se je vlegla kakor mora napredni in klerikalni stranki na prsi. «Soča» brca kakor besna po tej stranki, a vse ne pomaga nič; kmetje vhaajo trumoma iz obeh strank v kmetski tabor. Sedaj se je pokazalo v pravi svetlobi, kar je «Soča» tolikokrat pisala, da na Goriskem ni potreba razrednega boja, da tukaj ni tal za socializem. To so napravili s svojimi kandidati, katere se je hotelo ljudstvu kar na nos in vrat obesiti, pa so se enkrat korenito zmotili. Kmetje so vstali ter se začudeno vprašali, ali mora res tako biti, da bodo Gedeoni starega testamenta zastopali njih interese in večina jih je rekla, da ne. Kandidat kmetske stranke je potovalni učitelj A. Štrkelj v Gorici, torej mož, ki pozna kmetski stan in njega težnje tako dobro, kakor jih pozna kmet sam in napredna kakor klerikalna stranka hočeta se te ljudi prepričati, da razumejo njih sodniki o kmetijstvu več, kakor poljedelski učitelj! Kmetska stranka se po bliskovo razvija, vstala je, kakor bi rekel, čez noč in 14. maja zna biti ta nova stranka v goriski okolici na prvem mestu. Prava ljudska, radikalna, demokratska, svobodomiselná narodno-napredna stranka na Goriskem pa bode najzadnja. Tako gre tudi liberalizem rakovo pot in škoda ga ne bode prav nič.

Zidani most. Dne 9. majnika je imel baron Moscon svoj «volilni shod» v Zidanem mostu pri Juvancu. Omenil je, da je bil dvajset let v poslanski zbornici in da je krivično, da se ne da delavstvu starostnega zavarovanja. Grof je klepetal hinavsko in navzoči so takoj kopirali njegovo demagogijo. Za besedo se je oglašil sodr. Sitter, ki je bil slučajno v Zidanem mostu in je možu povedal, da je ležal dvajset let na leni koži na Dunaju. Ko so socialni demokratje zahtevali dveletno vojaško službo, je baron glasoval nasprotno; ko so socialni demokratje zahtevali varstvo za starost, je mož nasprotno glasoval; mož je bil nasprotnik volilne preosnove; mož je dovolil vojake za «Frühstückkaffé», mož je ploskal finančnemu ministru Koritovskemu, ko je predložil v poslanski zbornici proračun za leto 1907. Žalostno je moral mož pripoznati resnična dejstva in sodrug Sitter mu je v kratkih besedah povedal resnico: Gospod baron, Vi godete zastonj!

V Ljubljani — ožja volitev.

Liberalna ošabnost je dobila velezasluženo klofuto. Njen poglavar Ivan Hribar pride v ožjo volitev s klerikalcem Ivanom Kregarjem. En glas mu manjka do absolutne večine — tudi to nam zadostuje. Kajti neznošno bi bilo gledati, da zmaga nasilstvo, neznačajnost in denar tako gladko, kakor se je sanjalo liberalcem, ki so se pripravljali na nezasišano slavje, ako bi se posrečilo njih kandidaturi zmagati brez ožje volitve. Zadoščenje nam daje ta izid, ki je, naj sučejo magistratovci stvar kakor hočejo, glasen mene tekel upharsin za kliko. Z obupno agitacijo, ki se ni ustrašila nobenega sredstva, so nabirali glasove. In posrečilo se jim je, dobiti lepo svoto — povejmo naravnost: Na naš račun. Bil bi triumf najnesramnejše brutalnosti, ako bi bili tako dosegli popoln uspeh. In težko bi bilo, ohraniti si še vero v človeško naturo, v napredek in v bodočnost, ako ne bi bilo v tem žalostnem procesu nobenega momenta, ki bi držal upanje po konci.

Žalostno sliko je razkril včerajšnji dan v Ljubljani. Vse barve, ki preganjajo in ubijajo veselje, so bile na volilni paleti. Na eni strani vsa sredstva gospodarskega terorizma, korupcije, kupovanja glasov, razlivanje pijače, brezobzirno preziranje volilne svobode, na drugi pa — tudi to ne sme

Pa mora ravno danes biti? tako se je vpraševal Daniel, — ravno danes, ko že dva dni nisem izkupil ničesar in že soli ni več pri hiši? Rebeka pa čaka lačna doma name in zopet pridem prazen.

Daniel je obstal sredi ceste in iskal pripravne hiše. Hodili so mimo gospodje z visokimi ovratniki in dame v bogatih oblekah. Malokateri je opazil Daniela — ali kdor ga je, se je hudobno nasmejal. Njegova dolga siva brada, umazano in izsušeno lice ni vzbudilo usmiljenja, pač pa hudoben zasmeš.

Daniel si je nekoliko otepel dolgo in prašno suknjo, si popravil cilinder in prijel z obema rokama skatljivo — svojo trgovino: našel je pripravno hišo.

Pred pragom se je ustavil in pomislil: ali grem, ali ne? Da bi vedel, kaki ljudje so v hiši; ali so kristjani, ali so judje?

Počasi je stopil v vežo in korakal v prvo nadstropje. Z ulice se je slišal ropot vozov in vpitje ljudstva. Med vrščem se je zdelo Danielu, da čuje glas: Dajmo ga! Žid je, žid! — Prestrašil se je hitro, je stekel preko stopnic v prvo nadstropje in pozvonil.

Konec prih.

biti zamolčano — tužna slabotnost, ki toži nad brutaliziranjem in silovanjem, pa se vendar medlo uda v odločilnem trenutku.

Sklenili so v državnem zboru zakon o volilni svobodi. Kar se je včeraj vršilo v Ljubljani, je pa najkrutejša satira na svobodo sploh. Vsi smo bili priče volilnega gibanja v slovenski prestolnici. Videli smo grandiozne delavske shode in na njih navdušenje, ki more vzkleti samo na tleh naivne poštenosti. Gledali smo solze v očeh delavcev, ko so poslušali besede socialnih demokratov, v katerih ni bilo sledu spekulativne sentimentalnosti. In ogromno število glasov teh ljudi so si danes razdelili liberalci in klerikalci, da bi treščili edino stranko delavstva ob tla.

Z nobenim računom se ne vjema izid včerajšnje volitve v Ljubljani. Razumeti ga more samo tisti deloma, ki je gledal z lastnimi očmi, kaj se je danes godilo v Ljubljani. Popolnoma se ga pa zapopade tedaj, če se ve tudi, kaj se je godilo za kulisami. Ubogi trpin, ki jih izkoriščajo sedanji mogotci do krvi, so oddajali svoje glasove za kandidate svojih izkoriščevalcev. Kako je to mogoče? Kaj jim ne pove že čut srca, da glasujejo za brezupno nadaljevanje tega zatiranja, ko volijo kandidate gospodujočih strank? — O, da! Marsikomu pravi ne le čuvstvo, ampak tudi pamet, da reže svojo lastno kožo. Ali ta pamet mu tudi pravi, da pazi njegov gospodar, kako bode glasoval in da se mu zameri, če ne izpolni njegove želje. Gospodar pa mu lahko vzame današnji kosček kruha; pred to najbližjo mislijo zbeži vse upanje v oddaljeno lepšo bodočnost, v rešitev iz sužnosti.

Kaj pomagajo paragrafi o volilni svobodi, ki ne morejo pregnati gospodarske odvisnosti.

Pa če bi bilo samo to! Kapitola brutalnosti, ki so se izvršila včeraj, ni zaključena, ampak treba jo bode osvetliti z vseh strani. Neverjetno je, s kakšnim cinizmom se je teptalo voljo volilcev in njih pravico lastnega odločevanja. To poglavje tudi dne 23. maja še ne bode zaključeno, ampak treba bo govoriti o njem na tistem mestu, kjer se odločuje, ali morejo biti take volitve sploh veljavne. Kakršenkoli bode končni izid dne 23. maja — to se mora zgoditi, ker je sicer saniranje našega političnega življenja nemogoče. Naj se dovoli, da se molče odobri to volitev, pa se vdomači volilna korupcija za večne čase in peščica teroristov si bode domisljala, da sme vselej s pomočjo nasilstva imenovati poslanca pod fikcijo volitev.

Zato je zadovoljščina v tem, da ni zmagala nobena stranka brez ožjih volitev. S čisto človeškega stališča nas tolaži to dejstvo. Da je razlika samo en glas, ne more biti tolažba za magistratovsko kliko. Številke so v loteriji samo slučajnosti in včerajšnja volitev je bila hazardni igri podobna kakor jajce jajcu. Kot štetje glasov ni imela nobene vrednosti. Ako bi si kdo med liberalci domisljal, da šteje njih stranka toliko pristašev v Ljubljani, kolikor je bilo oddanih glasov za Ivana Hribarja, bi s to zmoto le še podvizal končno nezogibni propad klike, ki je nabrala v volilnih posodah brez programa, brez načela, brez politične direkture, brez jasnega političnega značaja. Liberalne stranke konec je bil že takrat konstatiran, ko je nastopil njen kandidat, ne da bi se bil upal povedati, kaj hoče in kam plove v politiko. Kandidatura Ivana Hribarja je bila abdikacija slov. liberalizma; zato je pač prav, da je glasoval zanj ričet, zmešan iz radikalnih in konservativnih liberalcev, iz brezbarvnih neodvisnikov, iz neorganiziranih klerikalcev, iz disgustiranih Nemcev, iz mladih in bogsigavedi iz koga. Vse glasove, ki jih je dobil brezbarvni kandidat od njih, mu privoščimo. Po krivici je dobil stotine delavskih glasov, ki niso nikoli sodili brezkrvnemu liberalizmu. Iz tiste mešanice se ne sestavi nikoli stranke, ki bi bila sposobna za življenje. Zato bi bil tudi popoln uspeh brezpomemben zanjo. To ni vstajenje. Delavstvo, katero so nam ugrabili, pa reklamiramo za se. In da ga bomo znali čvrsteje dobiti v naše vrste, to bode naša skrb in naše delo. S tem delavstvom bomo definitivno pokopali ošabnost klike, ki je razvoju našega naroda na največjo škodo.

Ljubljanski sodrugil Volilci!

Kakšno stališče zavzame jugoslovanska socialno-demokratska stranka glede ožjih volitev v Ljubljani, sklene izvrševalni odbor z okrajnim odborom ljubljanskim.

Sklep se razglasi in utemelji na volilnem shodu, ki Vam bode pravočasno naznanjen. Omenjena odbora določita tudi, ali je potrebno, povabiti na shod oba kandidata, ki stojita v ožji volitvi.

Sodrug! Ne dajte dotlej od nikogar uplivati náse! Dokažite, da je jedro naše stranke disciplinirano. Mogoče je, premagati nas, ne pa des-organizirati.

Zahtevajte po vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah

„Rdeči Prapor“!

Izid državnoborskih volitev.

Ljubljanska okolica:

	Petrič	Zirovnik	dr. Sustersič
Spodnja Šiška	301	144	56
Gornja Šiška	67	32	94
Ježica	54	20	214
Podgorica	11	6	55
Vič	233	48	165
Moste	103	33	130
Šmarje	—	9	159
Šmartno pod Šm. goro	6	41	198
Dev. Mar. v Polju	34	23	419
Črnuče	33	8	82
Ig	1	23	88
Iška vas	—	—	67
Pijava gorica	—	3	75
Iška Loka	—	3	67
Tomiselj	—	5	61

Idrija, Vrhnika, Logatec, Cerknica:

	Kopač	Gruden	Gostinčar
Vrhnika	52	71	733
Idrija	524	334	331
Spodnja Idrija	140	47	177
Borovnica	58	11	183
Hotedersica	1	68	66
Rakek	107	61	63
Črni vrh	—	—	183
Gorenji Logat c	—	63	69
Dolenji Logatec	71	63	183
Horjul	—	7	281
Sv. Jošt	—	—	143
Črni vrh	—	83	279
Planina	61	30	160
Vojsko	10	6	129

Radeče, Litija, Višnja gora:

	Cankar	Povše
Radeče	65	266
Zagorje	(495)	63
Draga	2	53
Višnja gora	3	44
Izlake	(348)	60
Litija	16	165
Dedni dol	—	56
Šmartno pri Litiji	1	233
Zatičina	58	283
Krka	1	162
Gorenja vas	3	31

Radovljica, Tržič, Kranjska gora:

	dr. Dermota	Čop	Pogačnik
Mojstrana	72	5	109
Lesce	21	18	49
Sv. Katarina	—	—	134
Tržič	114	49	127
Radovljica	9	68	30
Bled	50	?	?
Koroška Bela	107	26	266
Jesenice	185	100	493
Rateče	10	45	109

Domače stvari.

Ljubljanske volitve. Pri včerajšnjih volitvah v Ljubljani je bilo oddanih 5179 veljavnih glasov, od teh jih je prejel Ivan Hribar 2589, Iv. Kregar 1526, Etb. Kristan 641, Del Cott 418 glasov in 5 jih je bilo razcepljenih. Ker manjka Hribarju en glas do absolutne majoritete, je potrebna ožja volitev med Hribarjem in Kregarjem. Ves terorizem, kupovanje, sleparstvo, ki so se ga liberalci v najizdatnejši meri posluževali, ni mogel nepri- ljubljani kliki, ki je v ljudstvu brez korenin, pripomoči do večine. Z izmišljenimi, iz zraka strganimi lažmi o kompromisih, z nečuvnim strahovanjem naših somišljenikov, ki tiče v gospodarski odvisnosti od liberalnih mogotcev, z nezasišanim zlorabljanjem magistratnega aparata se jim je posrečilo ugrabiti nam skoraj vse glasove, ki niso vtrjeni v strankarski organizaciji. Ogromna snov, ki se nam je o vseh teh podlih zlorabah nabrala, bo dala sodni oblasti dela čez glavo. Politični justifikaciji, ki je doletela v liberalno stranko včeraj, bodo sledile neštnevilne sodne justifikacije, ki bodo zadele nje veljake.

Črna bode kranjska dežela v prihodnjem državnem zboru, pa če zmaga dne 23. Ivan Hribar? — Nič ne dé! V »katoliških« vprašanjih bode Ivan Hribar ravno tako zanesljiv, kakor Sustersič. Brez strahu!

Liberalna trdnjava. Liberalci so venomer trdili, da je Ljubljana liberalna trdnjava, in ljudje, ki so vedno in vedno čuli te glasove, so se naposled privadili nanje in jim verjeli. Izid včerajšnjih volitev pa je v nič dejal to frazo in jo temeljito razgnal. Liberalci, ne le da ne predstavljajo mogočne večine, so v manjšini, in od te vsote, ki so jo zbrali za Hribarja, mirne vesti lahko odštejemo 1000 glasov a conto podlega terorizma, ki so ga uganjali, v prvi vrsti napram odvisnemu socialno-demokratskemu delavstvu. Liberalnega župana je doletela očitna nezaupnica od nadpolovične večine mestnega prebivalstva: nadpolovična večina ljubljanskih občanov je svojemu »prvemu meščanu« odrekla mandat in zaupanje, ko se je na vse pretege zanje potezal. Radovedni smo in težko pričakujemo, če se bode župan

Hribar, ki ima polna usta demokratizma, uklonil ljudskemu glasu, ki ga je navzlic vsemu pritisku na ljubljansko volilstvo od strani magistratovske klike zavrgel.

Z »ogromno večino« so hoteli liberalci zmagati pri včerajšnji volitvi. Na vsa usta so trobili, da bode tako. Najveljavnejši njih veljaki so pripovedovali, da je smešno, kandidirati proti Hribarju. Kdo ve — če bi bili imeli še več denarja za pijačo in »agitacijo«, pa bi bili morda res »zmagali«, če že ne z »ogromno večino«, pa vsaj s kakšno skromno večinico. Na tem polju seveda ne morejo tekmovali z njimi socialni demokratje, ki nimajo niti za vse potrebne tiskovine dosti denarja. Naši sodrugi pa lahko izpredvidijo, da mora imeti stranka bojno blagajno, ako hoče dosegati uspehe. Če raztresajo kapitalisti pri volitvah denar s polnimi rokami, že vedo, da jim bo nosil obresti. Končno plačajo tudi to agitacijo delavci, pa stokrat dražje, kakor če bi si napravili sami močan bojni fond.

Kje so »mladi«? V zadnji številki je »Nova doba« povsem jasno pozivala svoje pristaše, naj ne volijo liberalcev. Dala jim je celo še jasnejšo direktivo. Ali pri volitvi se ni prav nič opazilo, da bi bil kdo slušal njeno parolo. Je torej vprašanje: Ali mladih ni, ali pa se zmenijo za svoje glasilo toliko, kolikor za lanjski sneg?

Vse jezi olike je podrla Šuštersičeva zgovornost na shodu v ponedeljek v hotelu Union. To ni bila več polemika s Hribarjem, ampak samo surovo zmerjanje in psovanje tako nizke sorte, da mora oblatiti blatilca samega. Ali Šuštersič je hotel doseči efekt. In dosegel ga je, samo — nasprotnega. Celoteto liberalnih dezertirjev je s tistim prostaštvom tako užgal, da so šli, pa — contre coeur — volili Hribarja. Beziško psovanje ni samo grdo, ampak tudi — škodljivo. Morda se še nauče tega naši slavni političarji.

Hans Hribar, Bürgermeister von Laibach, je zapisal na svojo glasovnico eden tistih Nemcev, ki so volili Hribarja. Imeli so pač svojega kandidata; apeliralo se je na njih narodni čut. Izdalo se je v nemških krogih celo parolo: Na vsak način proti Hribarju. Zakaj? Ali glasovali so vendar za Hribarja. Zakaj? ker so kapitalistični interesi močnejši od vsake nacionalistične ideologije. Po domače se pravi: Gliha vkup štriha. To je vsakakor poučljivo.

Afera dr. Robida contra dr. Divjak, recte contra deželni odbor, končala se je zadnjo soboto pozno zvečer s tem, da je bil dr. Robidov priziv proti razsodbi prve instance odklonjen, dr. Divjak s tem oproščen v vseh 23 tožbenih točkah, in dr. Robida obsojen v poplačilo pravnih stroškov obeh instanc. Prizivni senat je spremenil sodbo prvega sodnika v toliko, da je utemeljil svoj pravorek v tem, da se v 20 točkah tožbe sploh ni žalilo, 3 tožbe pa je smatral dokazane, v medicinska vprašanja kot taka se sodni zbor sploh ni spuščal. Mi smo stali vedno na stališču, da je velika najavnost v političnih pravdah, vzlasti v takih, v katerih so prizadete oblasti — (bodisi direktno ali indirektno) — iskati svoje pravice. To je do dobrega sedaj izkusil tudi dr. Robida, ne vedoč, da so v boju proti omejenosti in zlobnosti že vse drugi ljudje propadli, kakor on. S takimi procesi se ne doseže drugega kakor da se opozori vsakega poštenjakoviča na to, da ima justica vse polno vrat, skozi katere lahko spreten človek o pravi priliki zmuzne, dotim obvisi nepotreben idealist pa v prikrito nastavljeni zanjki. Rezultat je končno ta, da upliva izid podobnih procesov skrajno demoralizuječe na vsakega, ki veruje v resnico in pravico. Ali eno dobro ima ta pravda na sebi — njen rezultat bi bil za nas seveda ob vsakem izidu irelevanten! — da je podala dokazilen material, katerega sedaj ni mogoče spremeniti niti ne dež. odboru kranjskemu. Iz tega materiala pa lahko vsak sklepa, kdor umeje logično in psihološko prav misliti, na kateri strani je pravica in na kateri ne. Nas je proces prepričal, da nima dež. odbor dr. Robidi glede njegovega poslovanja na blaznici ničesar očitati, in da je bil njegov odpust iz službe povsem neutemeljen in neopravičen. To pa je dokazala dolgotrajna pravda, in to je bil tudi njen konečni namen. — Kakor čujemo, izide ves akt v nemškem prevodu v posebni brošuri, iz katerega se bo tudi vsakdo interesent lahko poučil, kako faktno stvari stoje.

V pojasnilo. Ker sta dva mesarja z imenom Černe, smo naproseni konstatirati, da je tisti, ki je s Turkom napadel sodruga Poglaja po Hribarjevem shodu v Vodmatu Jernej Černe.

Shodi.

Shod social o-demokratične stranke v Nabrežini se je zvršil dne 9. t. m. pri g. F. Caharju ob 5 uri zvečer, pri katerem je bilo navzočih 120 ljudi, skoro sami sodrugi. Shodu je predsedoval sodrug Mozetič ter podelil besedo sodr. Marica, ki je poročal o sinočnem shodu naprednjakov, kateri pomeni za njih velikanski fiasko. G. dr. Gregorin je bil presenečen, videvši, da so v Nabrežini za njegovo seme slaba tla razen nekaj špekulantov reakcionarnega in konservativnega mišljenja, oblečenih v naprednobarvni suknjah. Govornik je ome-

njal, da bodi sinočni shod gospodovalni stranki dokaz, da sta si kmet in delavec sodruga, kar je za oba sloja pomembno in koristno. — Ker ni bilo nobenega protigovornika, oglasil se je za besedo sodrug Mozetič. S kratkimi, jedrnatimi stavki je označil današnje zlo za kmeta in delavca, priporočal sodrugom slogo v volilni zadevi. Nabrežinski sodrugi so se skazali pri včeršnjem shodu sposobne in zavedne. Dalje je pokazal vir, iz katerega izhaja beda ljudstva. Naši naprednjaki obljubujejo delavstvu in kmetu pomoč in kažejo se sočutne, ali beda revnega ljudstva se po naprednjaskih načelih ne bode nikdar odpraviti mogla. Ker ni bilo nobenega protigovornika, so se vršile volitve udov komisije za škrutinije, za katero je bilo 7 udov izvoljenih. Nato je predsednik zaključil ob frenetičnim aplavzu in klici »živela soc.-demokratična stranka!« shod. Pri rujnem vincu se je po shodu opazila med navzočnimi sodrugi očitna zadovoljnost, zadonela je naša delavska pesem, kakor tudi narodne pesmi, kar priča, da krepki in odločni nabrežinski sodrugi niso še, kakor trdijo narodnjaki, prodali svojo narodnost.

Tabor ljudstva v Idriji. Na 12. t. m. sklicala je idrijska okrajna organizacija velik tabor ljudstva. Zbralo se je nad 2000 zborovalcev. Poročal je sodr. Josip Kopač, ki je v lepem govoru razlagal program soc. demokracije. Sodr. Anton Kristan je navduševal zborovalce na boj proti nasprotnikom, zlasti proti klerikalcem ter pozivljaj na neumorno delo za soc. dem. kandidata Josipa Kopača. Končno besedo je govoril še sodr. Josip Kopač, kažoč na nečuvstvo klerikalno agitacijo, katere se oprijemlje že vseh sredstev v boju proti socialni demokraciji. Slava, socialni demokraciji, so doneli klici, koje predsednik shod zaključil.

Shod v Hotedersici. Na 11. t. m. sklicalo je soc. društvo »Naprej« shod volilcev v Hotedersico v hišo posestnika Kristofa. Kandidat sodr. Josip Kopač je obrazložil program socialne demokracije — sodr. Ant. Kristan pa je ostro bičal agitacijo klerikalcev proti socialni demokraciji. Klerikalci so namreč prignali pred Kristofovo hišo velik roj žensk, oboroženih s kravjimi zvonci, ragljami, renami, ki so ves čas delale nemir okrog hiše. Kljub temu pa se je shod prav lepo vršil ter se je zelo jasno dokazalo zborovalcem, kje je resnica in kje je laž. Obžalovati je le, da se da ubogo žensko ljudstvo tako zapeljati! Treba bo prav mnogo dela, da se tudi tem stvorom dokaže, kaj je za ljudstvo uspešno, in kaj ni!

S Koroškega. V četrtek, 9. maja, so bili v našem okraju trije sijajni shodi, na katerih je govoril socialno-demokratični kandidat Etbin Kristan iz Ljubljane. Uspeh teh shodov je bil v vsakem smislu izvrsten. V vseh treh krajih so privreli ljudje z vseh strani; vsakega shoda se je udeležilo nad 500 ljudi, največ delavcev in kmetov, pa tudi drugih poklicev. Prvi shod je bil v **Prevaljah** v gostilni gospoda Paara ob pol 9. dopoldne. Salon, spodnja gostilniška soba in vrt, vse je bilo polno ljudstva. Prišlo je tudi pet ali šest klerikalcev in slišati je bilo, da se oglasi eden izmed njih za besedo. Naš kandidat sodrug Kristan je govoril temperamentno, kakor ga že poznamo. Najboljši vtisk je naredilo, da je ostro kritiziral programe in stremjenja nasprotnih strank, a da se ni dotaknil oseb in da je bila vsa njegova polemika vseskozi elegantna. Tega nismo vajeni na shodih naših nasprotnikov, kjer je po navadi malo živahnosti in govornišva, zato pa temveč blata in gnojnice. Tudi kmetom je to zelo ugajalo, saj ne poznajo kmeta ljudje, ki mislijo, da mu je surovost prirojena. Nasprotniki so molčali. Drugi shod je bil v **Črni** ob 11. dopoldne. Bil je tem zanimivejši, ker je imel skoro ob istem času tudi Seifritz napovedan shod. Naše zborovanje se je vršilo na kegljišču in na vrtu Stullerjeve gostilne. Ljudstva se je kar trlo. Tudi tukaj je naredil naš govornik imeniten vtisk. Seifritzev shod je bil v primeri z našim, zlasti če odštejemo naše somišljenike, ki so šli tja radi kurioznosti, naravnost klavrno obiskan. Ob 3. popoldne je bil pa shod v **Guštanju** v gostilni pri Kroni, kjer so bili vsi prostori prvega nadstropja natlačeni. Sodruga Kristan je govoril približno poldrugo uro, popularno, ognjevit in ljudstvu se je poznalo, kako uživa ob njegovih besedah. Par nasprotnikov, ki so prišli, se ni oglasilo, čeravno jih je predsednik večkrat povabil, naj poprimejo besedo, ako imajo ugovarjati. Kandidatura našega sodruga je bila entuziastično sprejeta.

Zvečer je imel sodrug Kristan še zaupen pogovor s pliberskimi sodrugi.

Vrhnika 9. t. m. Tukaj se je vršil ob 1/4 uri pop. v gostilni pri »Tislerju« impozanten shod. Že predpoldne je imel klerikalni trobentar Matevž v cerkvi volilni shod, na katerem je udrihal po socialnih demokratih in njih brezverstvu. Rotil je uboge zapeljane ženske, naj preskrbe, da bode na moževem volilnem listku zapisano ime e d i n e g a pobožnega kristjana ljubljanskega Gostinčarja. Upil je: »Vera propade, nas bodo izgnali iz Vrhnike, če zmaga Kopač«. In taki cerkveni agitaciji je bilo zahvaliti, da je bil shod izborno obiskan. Nad 300 moških se je ob določeni uri zbralo na shodu. Zbegane ženske, ki so mislile, da bo sodni dan, so čakale s solznimi očmi pred gostilno usodepolnega trenutka ko so shod otvorili. Ko je predsednik na-

vzoče pozdravil in s tem otvoril shod, se je začel babji regiment proti gostilni pomikati in kakor da bi bile članice telovadnega društva: smuk čez plot na vrt. Zdaj pa je pričel vrisk in vpitje razjarjenih bab, ki so hotele na ta način preprečiti shod. Kar nakrat se prikažejo trije žandarji z nasajenimi bodali, pa so imeli dosti posla, da so zmagali kaplanovo gardo, ki se je počela zopet zbirati, čim so žandarji odšli. Med tem časom je trajal shod dalje. Ko je sodrug Kopač z ostrimi besedami ožigosal nekvalificirano postopanje kranjskih nunccev, ki begajo in sleparijo ubogo ženstvo, se je med durmi pokazal M a t e v ž, za njim cela garda klepetavih devic, pa je svinčnikom v roki dajal znamenje svoji brezmiselni četi. Po poldrugournem govoru je sodrug K o p a č končal z opombo, kdor ni slep, mora vedeti, za koga bode glasoval. Na to se je oglasil kaplan za besedo, katere pa z ozirom na splošno razburjenost ni dobil. »Vi ste imeli že dopoldne v cerkvi shod! Pa ga še sedaj priredite tam,« je upilo ljudstvo. Vrhniki delavci pa bodo za socialnega demokata glasovali vkljub farski gonji!

Shod na Vojskem, dne 9. t. m. Vojsko je najvišja fara na Kranjskem. Tudi sem so prišli socialni demokratje ter priredili 9. t. m. dopoldne javni volilni shod. Poročal je sodr. Anton Kristan iz Idrije. V poljudnem govoru je razložil program socialno-demokratične stranke ter se je ozrl na delovanje klerikalne in liberalne stranke — povedal je, kako sleparijo ljudstvo na volilnih shodih, in kako delajo v državnem zboru ter povsod, kjer imajo moč. Vojskarski župnik Janez Gnjезда je zaprosil besedo po govoru sodr. A. Kristana ter blebetal take neumnosti, da je groza. Najprvo je grozil gostilničarju, češ: nič nisi vreden, drugače bi ne dal »mokračem prostora«. Liberalci si, in danes si se poročil s socialnimi demokrati; civilna poroka se je zgodila! Potem se je spravil nad sodr. A. Kristana, češ: pogledajte ga, kako je debel in lepo rejen, koliko sto goldinarjev vleče na mesec — brezverec je, nobene vere nima, iz vere je stopil; socialni demokratje so brezverci, žene socialno-demokratičnih voditeljev na Francoskem nosijo obleke, katerih ena stane 1600 gld. ter žive v bordelih kot dame... Sodr. A. Kristan mu je kratko odgovoril: »Gosp. župnik Janez Gnjезда je navaden lažnjivec in obrekovalec soprog francoskih soc.-dem. voditeljev, dokler ne dokaže resnice svojih nesramnih trditev. Gosp. župnik Gnjезда je lažnjivec, dokler drugih svojih trditev ne dokaže.« Dalje je pokazal na župnikovo nastopanje na današnjem shodu ter ga orisal, ki sploh ne ve, kaj dela. Župnik Gnjезда je postal besen, vpil je kot divjak: obesiti se pustim, obesiti — ala, če ima kdo korajžjo. — Zborovalci so mirno poslušali ter niso imeli drugega kot — pomilovanje za župnika Gnjезда. Sodr. A. Kristan je še enkrat pokazal na razliko med sabo ter med župnikom Gnjезда ter toplo priporočal kandidaturu sodr. Josipa Kopača. — Vojskarji so obljubili, glasovati za soc.-dem. kandidata. Župnik Gnjезда bo letal sedaj kot nor od hiše do hiše. Vojskarji — bodite možje!

Najnovejše vesti.

Trst, 15. maja, 8.10 zjutraj. V prvem volilnem okraju je **zmagal socialno-demokratični kandidat Pittoni**. — V drugem pride v ožjo volitev socialno-demokratični kandidat Scabar z Italijanom Pittacco. — V četrtem se vrši ožja volitev med socialistom Olivo in Italijanom Mazzorana. — V okolici je zmagal dr. Rybač z 4519 glasovi. Socialno-demokratični kandidat Jernejčič je dobil 1444 glasov.

Milostiva gospa,

all veste, zakaj morate pri nakupovanju sladne kave izrečno poudarjati ime »Kathreiner«?

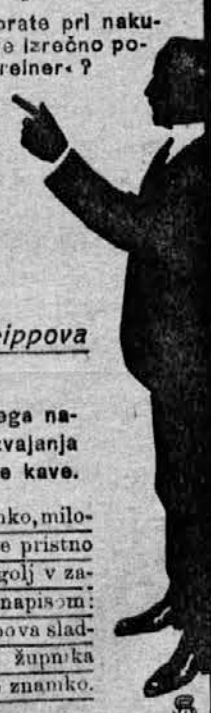
Ker se Vam sicer utegne primeriti, da dobite manj vreden posnemek brez vschvrlin, s katerimi se odlikuje Kathreinerjeva kava.

Zakaj le

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

Ima sprlčo posebnega načina svojega proizvajanja vonj in okus zrnate kave.

Zapomnite si torej natanko, milostiva gospa, da dobivate pristno Kathreinerjevo kavo zgolj v zaprtih izvornih zavojih z napisom: »Kathreinerjeva Kneippova sladna kava« in s sliko župnika Kneippa kot varstveno znamko.

Sodrug, somišljeniki! Zahajajte le v
tako gostilne,
kavarne in brivnice, kjer je na razpolago Vaše
glasilo. Agitujte „Rdeči Prapor“!
povsod za

2 ali 3 izurjene mizarske pomočnike

sprejme takoj v delo 3-1

Franc Wagner
mizarski mojster
Ljubljana, Rimska cesta šte. 14.

Organizacije, sodrug, pozor!

Povodom vršečih se državnozborskih vo-
litev je v proslavo splošne in enake volilne
prave izvrševalni odbor založil krasne

umetniške razglednice

v barvotisku

predstavljajoče simbol bližajoče se delavske
pomladi.

Cena	50 izvodom	3 K 25 v
"	100 "	5 " 75 "
"	500 "	23 " 75 "
"	1000 "	40 " — "

Pesamezni komadi po 8 vin.

Naroča se jih pri upravnistvu „Rdečega
Prapora“ proti plačilu, oz. pošt. povzetju.
Sodrug, sezite pridno po teh razglednicah!

Organizacijam in delavskim čitalnicam, pos. sodrugom

ki se zanimajo za največjo av-
strijsko žensko organizacijo to-
bačnih delavk in delavcev, se pri-
poroča v naročbo slov. strokovni list

„Tobačni delavec“

ki izhaja vsak prvi torek v mesecu
ter stane za celo leto 1 K 20 vin.

Naroča se pri upravnistvu „Tobačnega
delavca“, Dunaj V/12, Schmalzhofgasse 17.

Vanka povzroča in povzroča je kaznivo.
Edino pravi je

Thierryev balzam

le z zeleno znamko nune. — 12 malih
ali 6 dvojnih steklenic ali pa 1 ve-
lika specialna steklenica s patentnim
zaklepom 5 K.

4 52-38

Thierryev centifolijno mazilo

proti vsem, še tako starim ranam,
vnetjem, poškodbam itd., 2 lončka
K 3-60. Razpošilja se le proti po-
vzetju ali za poslani denar.

Te dve domači zdravili sta po-
vsod znani in še od nekdaj sloveči.

Naročila se naj naslovljajo na:

Čekaruar A. Thierry v Pregradi p. Rogoški Slatini.
Zaloga večinoma po lekarnah. Knjižice s tisoči zahvalnih
pisem zastoj in franko.

„Rdeči Prapor“ izvod po 10
v se dobiva
v Ljubljani v tobakarnah: Blaž, Dunajska cesta;
Franzot, drž. kolodvor, Spod. Siska; Kušer, Sv. Petra
cesta; Pichler, Kongresni trg št. 3; Svatek, Glavni trg;
Sešark, Šelenburgove ulice; Velkavrh, Sv. Jakoba trg;
Kleinstejn, Jurčičev trg; Dolenc, Kolodvorske ulice, šte-
vilka 27; Sušnik, Rimska cesta 24; Ušeničnik, Židovske
ulice 1. — **Kranj:** Karol Florian, knjigarna. —
Jesenice: Jakob Mesar, šte. 101. — **Trst:** Lav-
rentič, Piazza Caserma. — **Trst Rojano:** Močnik,
tobakarna — **Gorica:** Krebelj Peter, Kapucinske
ulice šte. 1. Schwarz, Šolske ulice. — **Reka:** Ri-
cardo Camera, Corso 16.

„RDEČI PRAPOR“

je najradikalnejše slovensko glasilo, nujno
potrebno vsakemu volilcu in vsakomur,
ki hoče biti objektivno informiran o do-
mači in splošni politiki.

„RDEČI PRAPOR“ je najmodernejši slovenski
list, ki ne bi smel manjkati
v nobenem bralnem društvu ali čitalnici
ter napredni hiši.

Priporočajte „Rdeči Prapor“ povsod!

Kaj hočejo socialni demokratje

ali program socialno-demokratske stranke.

Dolžnost vsakogar, ki se zanima za poli-
tično življenje, je, da se seznani s težnjami
in zahtevami socialne demokracije. Cena
brošuri, ki obsega tudi narodnostni pro-
gram avstrijske socialne demokracije
4 v, po pošti 8 v.

Naroča se je pri upravnistvu

„RDECEGA PRAPORA“.

Tiskarna Iv. Pr. Lampret

Kranj :: Gorenjsko :: Kranj

se priporoča p. n. občinstvu v vsakršno izvrševanje tiska od navadne do naj-
modernejših oblik. Ker je bogato založena z modernimi črkami in okraski ter
opremljena z najnovejšimi stroji in električnim obratom, lahko izvršuje največja
dela v vsaki množini, in sicer: uradne tiskovine, kuverte, račune, pismene papirje,
cenike, etikete, bolete, časopise, knjige, brošure, cirkularje, reklamne liste, lepake,
opomine, vabila, molitvenike, mrtvaška naznanila, razglednice, hranilne in zadržne
knjižice, poročna naznanila, vizitke, vstopnice, zavitke, dopisnice, jedilne liste,
vignete i. t. d., sploh izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela okusno in ceno.
V isti založbi je izšla tudi čas primerna knjižica v drugi, pomnoženi izdaji

Novi državnozborski volilni red.

Prva domača slovenska pivovarna G. Auerjevih dedičev

u Ljubljani, Wolfove ulice št. 12

pod novim strokovnim vodstvom priporoča slavnemu občinstvu
in spoštovanim gostilničarjem svoje novo varjeno, priznano
izborno pivovno sodčih in steklenicah. Stevilka telefona 210.